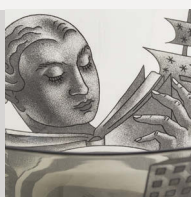

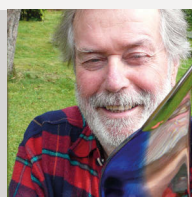
Výstavy

Ivana Houserová
Alois Metelák

Sbírka

železnobrodské-
ho skla

Osobnost

Svatopluk Kasalý

Víno

tentokrát z Itálie

DETESK

zpravodaj

z á ř í 2 0 1 5

Sídlo společnosti DETESK s.r.o.

Železnobrodská společnost DETESK s.r.o. vznikla před čtvrt stoletím. Postupem času se stala největším světovým výrobcem speciálních dárkových láhví na alkohol a významným producentem skleněných prvků pro konstrukci svítidel. Protože se zabývá výhradně zpracováním boritokřemičité skloviny, své místo v sortimentu nachází i skleněné výrobky rázu ryze technického. Na druhé straně protipólem k nim je skupina výrobků z oblasti užitého, u nichž je využito specifických vlastností této skloviny k dosažení originálního designu.

V současnosti Detesk zaměstnává ve svých železnobrodských provozovnách přibližně 130 zaměstnanců. Většina z nich pracuje v hlavním výrobním areálu v ulici Příkrá, kde je soustředěna kompletní sklářská výroba. Další provozovna je umístěna v bývalém podnikovém ředitelství ŽBS v ulici Průmyslová. Budovu společnost zakoupila v lednu r. 2012 a je zde kromě skladů umístěna ještě dřevovýroba. V Detesku byla zavedena už v r. 2004, jako nezbytná podpora výroby lahví na alkohol. Ročně se tady vyrobí např. několik desítek tisíc dárkových obalů a mnoho dalších doplňků sklářského sortimentu.

V současné době společnost intenzivně pracuje na přípravě podkladů pro dokumentaci, která bude sloužit k rekonstrukci a dostavbě tohoto objektu tak, aby byly zajištěny dostatečné prostory pro další rozvoj firmy.

Sklářská výroba

S výrobky DETESKu je možné se setkat téměř v celém světě. Jediným územím, které zatím v celku přímému vývozu odolává je oblast Jižní Ameriky. V minulosti se firma soustředila především na export do zahraničí, potěšitelné je, že v posledním období se stále více prosazují její výrobky také na trzích České a Slovenské republiky.

Odběratelé

Hlavními zákazníky společnosti Detesk nejsou ale zdaleka koneční spotřebitelé, ale například výrobci alkoholu, zejména v západní Evropě, ale i v Jižní Africe, nebo Asii. V souvislosti s touto problematikou není možné opomenout výrobu tzv. fontán. Ty jsou nepostradatelné při servírování absintu, případně dalších příbuzných nápojů, např. pastisu. Mohou

být kovové nebo skleněné. Pokud jde o skleněné, tak i tady je jejich největším světovým výrobcem železnobrodský Detesk. Skleněné součásti svítidel putují opět do západní Evropy, Asie nebo Severní Ameriky. Mimořádně významný podíl směřuje i do České republiky. Technické sklo je exportováno zejména do Německa, ale i tuzemské firmy jsou jeho významnými odběrateli.

Lahev na alkohol „INN“ z luxusní řady výrobků firmy DETESK.

Veletřhy

Za dobře fungující formu své prezentace pokládá společnost účast na největších světových veletrzích. Pokud jde o jejich zaměření je z vnějšího pohledu pestré. Láhvemi včetně dalšího příslušenství se prezentuje v rámci veletrhů směřovaných především do světa alkoholických nápojů, osvětlovací prvky jsou představovány na výstavách týkajících se osvětlení. Dalším okruhem jsou veletrhy zaměřené na laboratorní a farmaceutické technologie a s tím spojenou problematiku, Detesk na nich vystavuje technické a laboratorní sklo.

Lokalita

Během svého působení v Železném Brodě společnost Detesk s.r.o. vložila značné prostředky do úprav objektů, ve kterých působí. Nákladné jsou i využívané technologie, zařízení pro logistiku a další vybavení. Připravovány jsou investice další, jak bylo zmíněno rozsáhlá dostavba a rekonstrukce objektu v ulici Průmyslová, ale i v současné době právě probíhající modernizace a doplnění technologického a technického vybavení. Vzhledem k tomu, že společnost nikdy neobdržela na investice jakéhokoliv charakteru jedinou korunu dotace, vše dokázala pořídit jen a jen z vlast-

ních prostředků, je možné reálně předpokládat, že stojí na mimořádně dobrých základech zaručujících úspěšnou budoucnost.

Muzeum a Galerie

V minulém roce společnost DETESK dokončila rekonstrukci a dostavbu reprezentačního objektu na železnobrodském náměstí. V přízemí budovy je umístěna firemní prodejna, v dalších podlažích potom muzeum, galerie a vinotéka. Muzeum ale nemapuje historii společnosti, je v něm umístěna rozsáhlá sbírka uměleckého skla. Návštěvníci mohou obdivovat stovky autorských prací železnobrodských sklářských výtvarníků a ukázky výrobků místních meziválečných sklářských firem. V oddělení skleněných figurek je jich možné shlédnout několik stovek, drátkových, modelovaných, foukaných i hutních.

Protože většina významných sklářských umělců byla také vynikajícími malíři, kreslíři a grafiky doplňují expozici i díla z této oblasti.

Neustále cílevědomě rozšiřovaná sbírka je soukromým vlastnictvím společnosti. Majitelé firmy si kladou za cíl co nejdokonaleji mapovat a uchovávat doklady o mimořádné úrovni železnobrodského uměleckého sklářství od prvopočátků spojených se založením sklářské školy v r. 1920.

V dalších prostorách budovy je umístěna galerie. Podle představ vlastníků by v ní měli být připomínáni především významní umělci z oblasti železnobrodského. Výstavy jsou pořádány ve dvouměsíčních intervalech a od zahájení provozu v září 2014 jich bylo uspořádáno šest.

Muzeum a Galerie DETESK

Postupně byli představeni: sklářský výtvarník Svatopluk Kasalý, malíři Vladimír Komárek, Vladimír Otmar, Vladimír Hlubuček a Josef Jíra. Šestá výstava byla slavnostně zahájena 27. 8. 2015 a je věnována skleněné plastice a nápojovým souborům sklářské výtvarnice Ivany Houserové. Pro zajímavost lze uvést, že za první rok MUZEUM a GALERIE DETESK navštívilo několik tisíc návštěvníků.

Součástí objektu je i vinotéka. Nabízí vybraná vína z jednotlivých oblastí Francie a Itálie, do kterých Detesk více než dvacet let vyvážá láhve. Za tuto dobu měli představitelé společnosti možnost navázat úzké vztahy s tamními vinaři a prověřit kvalitu nabízeného sortimentu.

Ivana Houserová

Výstava skleněných plastik a nápojového skla

27. srpna byla v naší galerii slavnostně zahájena výstava tvorby sklářské výtvarnice a pedagožky Ivany Houserové.

Narodila se 25. června 1957 v Jistebku - Krásné a většinu života tady, na úpatí krajinné dominanty, vrcholu Černé Studnice, prožila. Po absolvování železnobrodské sklářské školy nastoupila do sklářského ateliéru profesora Stanislava Libenského na pražské Vysoké škole uměleckoprůmyslové. Další zkušenosti posbírala při svých studijních cestách do USA a Francie. Odtud také pochází první plastiky s autorským „žížalkovým“ dekorem. Téměř dvacet let se v oblasti skleněné plastiky dokázala odlišovat právě s jeho významnou podporou.

Odjakživa ráda cestovala a při cestách a v životě vůbec, jak říkala, „*vstřebávala, aby vydávala*“. Její tvorba sázela na jednoduchý koncentrovaný tvar, nepostradatelným obsahem jejího díla byla skrytá symbolika. Přestože symbol měl pro ni hluboký význam, dbala důsledně toho, aby působil skrytě, pocitově. Preferovala, jak opět říkala „*symbols pro život*“. Harmonické, pozitivní, optimistické.

Důležitou roli v jejím profesním působení sehrál design. Úspěšně spolupracovala s karlovarským MOSEREM. Uznávala design funkční, dobře sloužící, bez schválností. Nevyužívala u něho barvu, ale zrcadlení. Zachování přátelského vztahu mezi produktem a jeho uživatelem nespouštěla po celou dobu práce s návrhem ze zřetele. Tak vznikly nápojové soubory *PRE-SIDENT*, *FATA MORGANA* a soubor pro slavnostní příležitosti. Všechny tři je možné na výstavě v naší galerii shlédnout.

Ivana Houserová se zúčastnila přibližně dvou set společných výstav, několikrát vystavovala samostatně. Objevovala se na sklářských sympóziích. Její skleněné plastiky zdobí soukromé i veřejné sbírky po celém světě. Je nositelkou mnoha ocenění.

Železnobrodskou sklářskou školu opustila po maturitě v r. 1976, aby se sem už v roce 1984 krátce vrátila v roli pedagoga. Trvale na ni dále působila od roku 2008, až do svého tragického odchodu z tohoto světa 5. června 2015.

Pedagožkou byla nejen oblíbenou, ale i úspěšnou. Její studenti se nepřehlédnutelně prezentovali ve výtvarných soutěžích, někteří pokračují ve studiu na vysokých školách.

Výstavu, jejímž kurátorem je historik Antonín Langhamer, pořádá naše společnost nejen proto, aby byla připomenuta autorka vystavených exponátů, ale také proto, aby zavzpomínali absolventi sklářské školy, její spolužáci, její žáci i další návštěvníci letošního devátého ročníku železnobrodského Skleněného městečka.

Výstava Ivany Houserové

Zázrak zrození (Miracle of Birth) - Ivana Houserová

Vernisáž k výstavě Ivany Houserové

Alois Metelák

Výstava u příležitosti 90 let jmenování
arch. A. Meteláka ředitelem sklářské školy.

V říjnu uplyne devadesát let od jmenování arch. Aloise Meteláka (1897-1980) ředitelem Státní odborné sklářsko-obchodní školy v Železném Brodě. Výročí je to zapomenuté, ale přesto pro školu, město i české sklářství významné. Rozhodlo totiž nejen o budoucnosti školy. Nejdříve bylo třeba její založení v Prozatímním národním shromáždění schválit (1919) a o necelý rok později (1920) výuku zahájit. Výsledky ze začátku přesvědčivé nebyly, a ani být nemohly. Chyběla vlastní budova, kvalifikovaní učitelé a program, dílny byly na několika místech. Spory o její orientaci se vedly do příchodu arch. Meteláka. Již z Mezinárodní výstavy dekorativních umění v Paříži (1925) si škola za expozici odnesla Velkou cenu, profesori Jaroslav Brychta a Ladislav Přenosil medaile. O mimořádnou pozornost si řekla také na Krajské výstavě v Turnově. V odborných kruzích se o významu školy a její budoucnosti přestalo pochybovat.

Městské muzeum obě s arch. Aloisem Metelákem spojená výročí – 4. září 1924, kdy byl do Železného Brodu ministerstvem školství vyslán jako správce, a 21. říjen 1925, kdy byl vládou ČSR jmenován ředitelem, připomíná výstavou v Městské galerii Vlastimila Rady. Návštěvníci si nepřipomenou jen sklo, které pod jeho vedením ve škole vznikalo v letech 1924–1948 a zachovalo se ve sbírkách muzea, ale také další aktivity. Jeho výtvarnou všestranností budou překvapeni.

Antonín Langhamer, kurátor výstavy.

4. září–4. října, út–ne 13–16 hodin
Městská galerie Vlastimila Rady

ALOIS METELÁK - VÁZA z r. 1935
Výbrus Oddělení broušení skla, dílovedoucí J. Pipek.

Svatopluk Kasalý

Proslulý sklářský výtvarník Svatopluk Kasalý se narodil r. 1944, dětství prožil na vysočině v Třebí. Po skončení základní školy se v období 1958-1961 vyučil v oboru uměleckého zasklívání do olova, zejména proto, že už v té době talentovaného mladého muže sklo jako umělecký materiál zaujalo. Po vyučení nastoupil k dalšímu studiu na Umělecko-průmyslovou školu sklářskou v Železném Brodě.

Pozornost na sebe upoutal už během železnobrodského studia, zejména dobře se uvedl v oblasti skleněného šperku. Po maturitě v r. 1965 se navzdory svému mládí stal téměř okamžitě mimořádně úspěšným sklářským výtvarníkem.

Souběžně s bravurním zvládnutím sklářských technik, začal kolem poloviny šedesátých let vytvářet kromě samostatných skleněných objektů a realizací pro architekturu, šperky překvapující vyzrálým výtvarným názorem. V průběhu sedmdesátých let byl Svatopluk Kasalý nejvýraznější osobností v oblasti českého skleněného šperku. Svá díla měl možnost prezentovat na mnoha výstavách v zahraničí a jeho objekty zaujímaly nejprestižnější stránky nespočetné řady cizojazyčných publikací.

Vedle skleněného šperku, jak už bylo řečeno, se věnoval i využití skla v architektuře.

Během šedesátých let se Svatopluk Kasalý seznámil s Ivanem Kalouskem a z obou absolventů sklářské školy se stali dobří přátelé.

Na počátku devadesátých let založil I. Kalousek v Železném Brodě sklářskou firmu DETESK.

Společnost se úspěšně rozvíjela, k jejímu dalšímu vývoji byly a jsou nutné příslušné stavební investice.

Součástí výstavby měla být i umělecká díla dotvářející zejména interiéry budov, a tak vzniklo v Železném Brodě několik nových hodnotných uměleckých realizací. Autorem návrhů je pochopitelně Svatopluk Kasalý. Ten se významně podílí i na jejich vlastním zhotovení, v případě skleněné mozaiky je jeho nepostradatelnou pomocnicí manželka Eva.

Svatopluk Kasalý a DETESK

Svítilno využívající skleněné komponenty zpracovávané standardními technologiemi užívanými společností DETESK navrhl S. Kasalý pro centrální osvětlení jednacího prostoru v polovině devadesátých let.

Pro budovu muzea a galerie na železnobrodském náměstí navrhl S. Kasalý v r. 2014 dvě zrcadlově pojaté mozaiky zakrývající výklenky pravděpodobně po dávno zazděných oknech. Realizace byla provedena v létě téhož roku před otevřením muzea a galerie pro veřejnost. (Svatopluk Kasalý a Ivan Kalousek u mozaiky)

Na počátku r. 2012 zakoupila společnost DETESK s.r.o. bývalou administrativní budovu n. p. Železnobrodské sklo. Schodiště budovy dotváří dvě leptané vitráže podle návrhu S. Kasalého. Kasalý se stal velice mladým vítězem soutěže o umělecké dopracování schodišťového prostoru v r. 1965 Realizace menší vitráže (540 cm x 330 cm) byla provedena r. 1966, větší vitráž (540 cm x 480 cm) byla realizovaná o rok později.

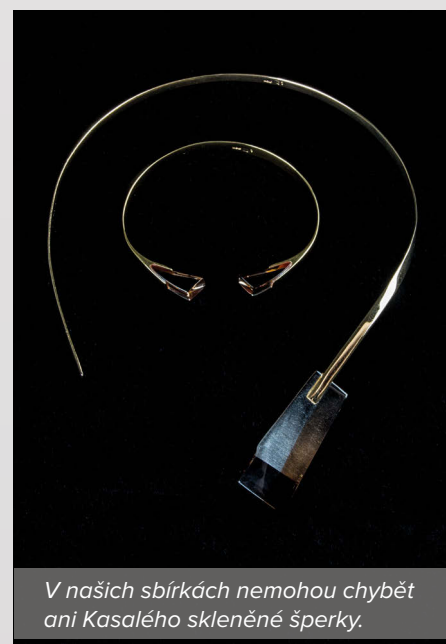
Dvě drobné plastiky, kombinace skla a kovu umístěné v muzeu společnosti pocházejí též z r. 2014.

Volně zavěšená mozaika z barevného skla v kovovém rámečku zdobí prostory společnosti od konce devadesátých let minulého století.

Strop vstupního prostoru výrobní budovy v železnobrodském areálu firmy DETESK tvoří barevná mozaika zasazená do kovové konstrukce.

V našich sbírkách nemohou chybět ani Kasalého skleněné šperky.

Sbírka železnobrodského skla

V letošním roce si připomínáme několik událostí, které rozhodly, že se v první polovině 20. století stalo město Železný Brod významným střediskem výtvarného vývoje českého skla a jeho výroby.

Před pětadevadesáti lety, roku 1920, byla založena Státní odborná sklářsko-obchodní škola, před devadesáti lety, v roce 1925, po roční zkušební době, vláda Československé republiky jmenovala ředitelem školy teprve osmadvacetiletého architekta Aloise Meteláka. Ve stejném roce se škola, již pod jeho vedením, protože od 4. září 1924 byl jejím Ministerstvem školství a národní osvěty jmenovaným správcem, zúčastnila Mezinárodní výstavy dekorativních umění v Paříži a se školami z Boru a Kamenického Šenova získala Velkou cenu (Grand Prix) za expozici. Nastoupila úspěšnou cestu průkopnice a propagátorky nového českého skla doma i ve světě.

Před pětadesáti lety, roku 1930, se v Železném Brodě k 10. výročí založení školy konala celostátní Jubilejní výstava čs. skla a bižuterie, v historii města jedna z nejvýznamnějších událostí nejen proto, že ji navštívilo přes sto pětapadesát tisíc zájemců z domova i ze zahraničí, že na ní vystavovaly sklárny z celé republiky, ale také, že se jí poprvé zúčastnili absolventi školy, kteří ve druhé polovině dvacátých let začali samostatně podnikat jako výrobci figurek, broušeného a rytého skla i bižuterie. Nebýt jejich rozhodnutí podnikat a dát práci i absolventům, kteří na sebe podnikatelská rizika nevzali a raději se nechali zaměstnat odvážnějšími spolužáky, nevytvořilo by se ani pro školu důležité výrobní zázemí.

ZDENĚK JUNA - Leptaná žardiniéra „Kde domov můj„. Slavná žardiniéra z r. 1935 byla publikována jak na obálce výroční zprávy školy za rok 1935/36 tak i v ročence Spořitelny města Železného brodu na rok 1936. Podle návrhu Z. Juny provedl učitel J. Dědeček.

Nejen pro budoucnost školy, ale celého Železnobrodského, byly významné Pojizerským průmyslovým a vývozním ústavem podporované aktivity, protože jinak by škola i při ještě lepším hodnocení výsledků odborníky zanikla pro nezáměr místní veřejnosti a žáků o ni. Pro místní sklářskou výrobu škola nebyla důležitá jen proto, že vychovávala budoucí skláře a podnikatele a ovlivňovala současnou i budoucí českou sklářskou výrobu nejen na Železnobrodsku, ale také, že ji popularizovala způsobem, jaký by si sami výrobci nezajistili, ani kdyby se o to sebevíc snažili. O rostoucí popularitu Železného Brodu jako nového sklářského centra se zasloužili všichni, kteří se na ní podíleli: sklářská škola, její ředitel arch. Alois Metelák a profesori-výtvarníci Jaroslav Brychta, Ladislav Přenosil, Zdeněk Juna a Oldřich Žák, později také Božetěch Medek a Miloslav Janků, Pojizerský průmyslový a vývozní ústav v čele s ředitelem Vladimírem Vihanem, Spolek absolventů školy a jeho členové-výrobci. Značný podíl na rozvoji města a sklářství měly také ředitelem Jaroslavem Hudským vedená Městská spořitelna a Okresní záložna hospodářská. V Jablonci nad Nisou postavila začátkem třicátých let pobočku s hotelem Merkur a začátkem čtyřicátých let v Železném Brodě hotel Cristal.

Železnobrodské hutní figurky.

MILOSLAV KLINGER - LEŽÍCÍ
Předtvarované, broušené a tesané sklo. Autorská práce z r. 1972.

Pro Železný Brod bylo důležité, že se ve městě od roku 1930 sklo za značného zájmu veřejnosti z celé republiky nejen každoročně vystavovalo, ale i přes nepřízeň krizových třicátých let také vyrábělo a prodávalo.

Události za druhé světové války, a zejména po komunistickém převratu v roce 1948, zkreslily pohled na místní sklářství a jeho představitele od začátku dvacátých do konce čtyřicátých let. Později se ještě udělalo mnoho pro to, aby se na ty, kteří u zrodu zdejšího sklářství byli a přivedli je na vysokou úroveň, zapomnělo, a bylo-li třeba se o nich zmínit, tak jen jako o vykořisťovatelích sklářských dělníků.

RUDOLF HLOUŠEK - Sklářské závody Železný Brod
Broušená váza, hluboce leptaný motiv tří grácií.

Donedávna bylo pro poznávání výroby broušeného, malovaného, rytého a pískovaného skla, vinutých, foukaných i hutních figurek jen málo konkrétních příkladů. Městské muzeum se v expozici zaměřilo na ve škole i mimo ni působící pedagogy a sklářské výtvarníky, ale představilo je jen ve výběru.

Před několika lety začal svědectví o výtvarných a výrobních aktivitách Železnobrodských sbírat sklářský podnikatel Ivan Kalousek. V roce 2014 na podzim výsledky své sběratelské činnosti zveřejnil v expozici Muzea a Galerie Detesk v Železném Brodě na náměstí. Zaměřil se jak na

místní výrobce, tak také na profesory-výtvarníky a jejich žáky ze sklářské školy. Vytvořil a nabídl první ucelený přehled o železnobrodském sklářství do čtyřicátých let. Nejpočetněji je zastoupena firma Rudolf Hloušek – umělecké broušené sklo. Právem, protože měla největší výrobní kapacitu. A vystavené předměty dokazují, že její broušené i reliéfně pískované a dorývané sklo mělo vysokou uměleckou i řemeslnou úroveň. Po 2. světové válce chtěla vyrábět a prodávat také povrchově zušlechťené figurální lisované sklo, ale byla vyvlastněna dřív, než mohla v první polovině čtyřicátých let pořízených forem využít.

Připomenuty jsou firmy Jaroslav Vele – výroba uměleckého skla, Bedřich Pastrnek – výroba uměleckého skleněného zboží, František Halama – výroba broušeného, rytého a figurálního lisovaného skla, Josef Raja – sklářské umělecké ateliéry pro ryté, broušené a malované sklo, Antonín Lejsek – závod pro umělecké železnobrodské sklo z Držkova, někteří samostatní rytci a brusiči, z nich nejpočetněji Jan Prokop z Alšovic, nechybí ani figurkáři.

Nejvíce hutních figurek je na výstavě z padesátých až osmdesátých let, kdy byl národní podnik Železnobrodské sklo jejich monopolním výrobcem. Podařilo se jich shromáždit tolik, že tvoří největší soubor figurálního skla u nás i ve světě. Vyvrací nepříznivá, většinou z nepochopení jejich poslání vycházející hodnocení. Je proto dobré připomenout, že se chtějí lidem líbit a rozdávat radost. Odpovídají tomu výtvarným pojetím a provedením.

Vystaveny jsou výrobky ze Železnobrodského skla podle návrhů podnikových výtvarníků Antonína Drobníka, Jindřicha Tocksteina, Miroslava Plátka, Ladislava Ježka, Jiřiny Pastrnkové, Miloslava Janků, část Zvěrokruhu Jaroslavy Brychtové a Stanislava Libenského. O pozornost si říkají skleněné plastiky Miloslava Klingera, vytvořené jak v podniku, tak doma v ateliéru, a podle jeho návrhů sériově vyráběné hutní sklo.

V expozici jsou zastoupeni někteří absolventi školy a učitelé, kteří se jako výtvarníci uplatnili jinde: Pavel Hlava v Novém Boru a Karlových Varech, Milan Metelák v Harrachově, Pavel Ježek ve Škrdlovicích, Jan Černý v družstvu Maják v Jablonci nad Nisou.

Antonín Langhamer

Naše Sbírka

BŘETISLAV NOVÁK st.
Autorská váza s výbrusem v podobě rostlinných motivů z r. 1935.

Prožil jsem v Železném Brodě dřtivou většinu života. Pamatuji toho dost, včetně mnoha lidí, kteří už mezi námi nejsou. Jenom namátkou a na přeskáčku Jindru Tocksteina, Miloše Janků, Oldřicha Žáka, Aloise Meteláka, Jaroslava Brychtu, Jana Černého, Ladislava Přenosila, Božetěcha Medka, Vladimíra Linku, Stanislava Halamu, Jaroslava Klápště, Josefa Kleinerta, Stanislava Libenského, Jiřinu Pastrnkovou, Miloslava Klingera, Antonína Lejska, Antonína Drobníka, Břetislava Nováka st., Jana Novotného, Viléma Dostrašila, Rudolfa Hlouška, Františka Halamu - vlastně téměř všichni, kteří stáli u zrodu železnobrodské sklářské školy i ty, kteří na úspěšné začátky více nebo méně úspěšně navazovali. Všechny, kteří menší nebo větší mírou přispěli k tomu, že z pohledu historického se Železný Brod stal významným sklářským střediskem téměř přes noc. Proces byl nastartován politicky, ale bez mimořádného štěstí na osobnosti a některé další okolnosti by tak slavný sklářský Železný Brod nebyl.

JINDŘICH TOCKSTEIN - TANEČNICE
Rytá autorská váza z r. 1937.

Samozřejmě, že dojmy i vzpomínky nemohou být jiné než subjektivní, ale už od raného mládí jsem si podvědomě říkal, že v Brodě žijeme poněkud jiným životem. Vysvětloval jsem si to jednoduše a dodnes jsem názor v tomto ohledu nezměnil. Byla období, v té historicky nedávné době, že počet výtvarníků a umělců na jednoho obyvatele byl, alespoň podle mne, v Železném Brodě mimořádný. Okolo nich se shromažďovali zdravě sebevědomí řemeslníci, rytci, brusiči, figurkáři, oprávněně si vědomí svého mistrovství. Ale ani to není vše.

Specifickou brodskou atmosféru významně formovali i početní studenti sklářské školy. Většina z nich brzy po nástupu bohémskou příchutí, kterou sem umělecké prostředí přinášelo, s nadšením přijala a dále nekompromisně šířila. Polovina školy byla od poloviny padesátých let sice zaměřena technicky, ale životní názor náležející výtvarnému prostředí byl tak silný a lákavý, že i ta technická část nabízeným svodům ráda podlehla.

Vždycky jsem chápal železnobrodský fenomén jako celek. Umělecká díla jsem nedokázal vnímat jenom jako podle vynikajícího návrhu s přispěním dokonale zvládnutého řemesla provedené záležitosti. Za vším jsem pociťoval ještě tu neoddělitelnou atmosféru, ve které tvorba vznikala, včetně krajiny, včetně období špatných i lepších.

ZDENĚK JUNA
Malovaná mísa, autorská práce z r. 1933.

Myšlenka pokusit se něco z toho neopakovatelného zachovat nejen pro sebe, pro nejbližší okolí ale i pro další obdivovatele mě provázela dlouho. V druhé polovině devadesátých let jsem se začal spolu se svou manželkou účastnit aukcí výtvarného umění, tenkrát se konaly téměř výhradně v Praze. Součástí nabídky sice byly převážně obrazy a kresby, ale setkat se na nich bylo možné v menší nicméně zajímavé míře i s obory dalšími.

Nabízen byl porcelán, ale i sklo, mezi ním občas i krásná železnobrodská díla.

A tak jsme 22. 9. 2001 na aukci výtvarného umění v pražském hotelu INTERCONTINENTAL získali dvě vázy. Autorem první byl Břetislav Novák st., jedná se o mohutnou vázu s broušenými rostlinnými motivy z r. 1935, druhá byla autorským dílem Jindřicha Tocksteina z r. 1937. Od té doby jsem navštívil nespočet dalších příležitostí, kde byla umělecká díla nabízena. Mezi dražiteli je silná skupina cizinců, oni se dobře orientují a tak značný počet kvalitních děl mizí legálně za hranicemi. Vyvázet není možné jenom záležitosti označené jako národní kulturní památka, mezi ty zatím umělecká díla pocházející ze Železného Brodu nepatří.

JAN ČERNÝ - MUZIKANTI
Autorská skleněná plastika tavená ve formě, dobroušená a doleštěná.

Už mnoho let se nekonají kvalitní aukce jenom v Praze, ale např. i v Brně, Ostravě nebo Karlových Varech. To jsou stále hlavní zdroje nových přírůstků, v našem bezprostředním okolí bylo získáno jenom několik ojedinělých exponátů.

OLDŘICH ŽÁK - ŠPANĚLKA
Klasická mozaika, autorská práce.

Zdá se však, že možnosti se s popularizací naší sbírky rozšíří. Posledním přírůstkem v tuto chvíli je několik původních skleněných plastik, které vytvořil profesor Jan Černý. Ty nám nabídla k odkoupení manželka profesorova synovce z Poličky. Sochař Jan Černý pocházel z Českomoravské vysočiny, stejně jako naše další významné osobnosti, Jaroslav Brycht nebo Alois Metelák. Z kraje chudého, kde se lidé odedávna živili zpracováváním dřeva.

Po vystudování vysoké školy doporučil profesor Štípl Janu Černému, aby se věnoval dřevěným hračkám. Lidové umění jeho rodiště mladého výtvarníka zajímalo a tak po r. 1940 vznikly nádherné Černého dřevorezby. Ty zaujaly tehdejšího ředitele pražského umělecko-průmyslového muzea dr. Heraina natolik že muzeum na přelomu let 1942/43 uspořádalo Černého dřevorezbám výstavu. Na sklářskou školu přišel profesor Černý v r. 1947, když předtím strávil rok na bižuterní škole v Jablonci.

Z Poličky se nám podařilo získat i několik kouzelných dřevorezeb, které profesor Černý provedl právě po r. 1940. Přesto že se jedná o dřevo, v naší expozici mezi sklářským dílem Jana Černého mají nezastupitelné místo. Bez nich by nemohla být cesta k autorovu sklářskému dílu komplexně pochopena, podobně jako například dílo Zdeňka Juny, Miloše Janků, nebo samotného Jindřicha Tocksteina, bez jejich obrazů, kreseb nebo počínů grafických.

Ivan Kalousek

PRODEJNA DETESKU V OC Plaza Liberec oslavila pět let úspěšné existence

Prodejna společnosti DETESK v Libereckém OC Plaza.

Když byla 24. července 2010 slavnostně otevřena naše reprezentační prodejna v obchodním centru Plaza v Liberci, tak vedle pocitu z dobře odvedené práce jsme se nemohli ubránit i určité nejistotě.

*Najde si prodejna zákazníky? Najdou si produkty naší společnosti příznivce i v Liberci?
Jaký celkový oblas bude mít prodejna za rok a jaký za delší dobu?*

Po pěti letech jejího provozu lze s jistotou konstatovat, že si prodejna vede velmi dobře. A není to jenom Detesk který je spokojen jak s ekonomickými výsledky prodejny, tak i s jejím příznivým dopadem na propagaci firmy v širším regionu i mimo něj. Vysokou míru spokojenosti se vzájemnou spoluprací vyjádřili i představitelé obchodního centra a tak byly splněny veškeré předpoklady k tomu, aby smlouva o umístění prodejny byla prodloužena o další období. Na podzim letošního roku se její interiér dočká určitého omlazení a také sortiment bude rozšířen zejména o prodej vína, které se úspěšně prodává už v naší železnobrodské prodejně. Změny jistě přispějí k její ještě vyšší atraktivnosti právě v předvánočním čase.

Naše společnost je už řadu let největším světovým výrobcem speciálních dárkových láhví určených pro plnění alkoholem. S některými ze zákazníků zabývajících se výrobou destilátů jsme v úzkém kontaktu více než 20 let. Za tu dobu jsme měli možnost dokonale poznat značný počet oblastí, do kterých láhve vyvážíme. Mnoho z nich se nachází přirozeně i v různých částech Itálie. Tamní výrobci naše láhve plní především grappou. Většina těchto území není ale proslulá jenom touto italskou specialitou, ale také dobrým vínem. Mnoho let jsme naše oblíbená vína dováželi pro sebe a naše přátele, když jsme ale započali s projektováním prostor v budově muzea a galerie na železnobrodském náměstí, už od prvopočátku jsme tady s umístěním vinotéky počítali.

V tomto článku si dovoluujeme stručně představit náš sortiment vín italských. Pokud jde o jejich výrobce, ve všech případech se jedná o malé, výjimečně střední producenty. Jejich zákazníci pocházejí většinou z okolí jejich podnikání, patří mezi ně jak fyzické osoby, tak vinotéky, restaurace, hotely nebo v zahraničí populární prodejny místních produktů. To je samo o sobě jedním z hlavních důvodů, proč tato vína musí být nejen kvalitní, ale i v cenově dostupná.

Vína pochází z oblasti mezi jezerem Lago di Garda na západě a městem Soave na východě, zastoupena jsou jak bílá tak červená, jak vína lehčí tak mohutná, svěží i opulentní.

Vinotéka společnosti DETESK v budově na železnobrodském náměstí.

tentokrát z Itálie...

Bílá vína

První víno je z nabídky společnosti Azienda Agricola Villa Medici di Caprara Luigi. Jedná se o **BIANCO PROVINCIA DI VERONA** - harmonické svěží víno s nádechem exotického ovoce, výrazně aromatické. Zastoupena je v něm z 25 % odrůda Trebbiano, z 25 % odrůda Garganega a z 50 % odrůda Cortese. Veškerá surovina použitá k výrobě tohoto příjemného vína pochází z vinic oblasti Sommacampagna na jihu jezera Lago di Garda, přibližně 20 km západně od Verony. Víno je suché, obsahuje 13 % alkoholu a pochází z ročníku 2013.

Druhé víno vyrábí Azienda Agricola Ca' Lojera, jedná se o víno jednodruhé, stoprocentně je v něm zastoupena populární odrůda hroznů pěstovaných právě v okolí jezera Lago di Garda, a sice Trebbiano di Lugana. Lugana poskytuje v této oblasti velice kvalitní produkci, spotřebitelé ji preferují jako neodmyslitelný doplněk pokrmů z ryb jak sladkovodních tak mořských, výborně se ale hodí i k předkrmům, zejména těch které nabízí gastronomie v okolí středozemního moře. Víno z naší nabídky je ze sklizně roku 2013 a obsahuje 13 % alkoholu. Hrozny pro jeho výrobu pocházejí z malebných vinic okolo turisticky významného střediska na jihu gardského jezera, ze Sirmione. Barva vína je slámová až zelenkavá, zráním se stává postupně zlatavou. V příjemném aroma je možné nalézt melouny, mandarinky, mátu a květiny. V chuti je výjimečné, hutné ale stále ještě ovocné. Jedná se o mimořádnou **LUGANU DOC**, oproti běžným vínům z této odrůdy je opulentnější, bohatší.

Třetím v nabídce je typické bílé víno ze slavné oblasti bílých vín, **SOAVE CLASSICO DOC**. Vinařské středisko Soave leží asi 30 km východně od Verony, vinice pro výrobu tohoto konkrétního vína se táhnou až k městečku Monteforte d'Alpone. Jednodruhé víno je vyrobeno z hroznů odrůdy Garganega ve slavném vinařství ROCCA SVEVA. Jedná se o suché víno ročníku 2013 s obsahem alkoholu 12,5 % světle slámové žluté barvy, v aroma je možné nalézt vůni květů a ovoce. Chuť je vyvážená, elegantní, harmonická s kombinací ovocné svěžesti s hořkostí mandlí, typická pro Soave Classico. Bylo oceněno stříbrnou medailí na 14. GROSSER INTERNATIONALER WEINPREIS Deutschland 2014. Výborně doplňuje předkrm, bílá masa a pokrmy z ryb. Může být podáváno i jako aperitiv. Ruční sběr hroznů pro výrobu tohoto vína probíhá koncem září.

Poslední z nabídky italských bílých vín je **GARDA CHARDONNAY DOC**. Jak už název napovídá toto víno z produkce vinařství ROCCA SVEVA je vyrobeno pouze z hroznů celosvětově populárního Chardonnay. Hrozny pro jeho výrobu pocházejí ze Soave a jeho okolí (obce Colognola ai Colli a Cazzano di Tramigna). Jedná se o ročník 2013, obsah alkoholu je 12,5 % a se zbytkovým cukrem 4 g/l se řadí mezi vína suchá. Barva je slámově žlutá, v bohaté vůni je možné rozeznat zralé ovoce a na závěr zaujme elegantní, svěží chuť vybízející k dalšímu napití. Podobně jako předchozí víno se hodí k pokrmům z bílého masa, k rybám a zelenině. I toto Chardonnay je možné podávat jako aperitiv.

Pro všechna nabízená bílá vína je doporučena teplota servírování okolo 10 °C, Luganu DOC je nejlépe podávat při teplotě 11–12 °C.

DETESK zpravodaj
DETESK s.r.o.

Příkrá 401
Železný Brod 468 22
info@detesk.cz
Tel.: +420 483 390 530

Červená vína

Pokud jde o vína červená, z italské proveniencie jich nabízíme pět. Jak už bylo uvedeno dříve v sortimentu jsou zastoupena jak vína lehká, svěží, tak vína mohutná. Výběr podle našeho názoru je schopen pokrýt veškeré běžné požadavky, které spotřebitel od červených vín očekává.

Vinařství ROCCA SVEVA zastupují dvě vína. Prvním z nich je **BARDOLINO CLASSICO DOC**. Pod názvem Bardolino jsou na trh uváděna velmi populární, lehčí vína z oblasti jezera Lago di Garda. Na jeho jihovýchodním břehu leží malebné městečko Bardolino podle kterého jsou tato vína pojmenována. Na svazích okolo města, většinou západně orientovaných, se pěstují hrozny odrůd Corvina, Molinara a Rondinella ze kterých se v přesně stanovených poměrech víno vyrábí. Naše Bardolino je ročník 2013, obsahuje 12,5 % alkoholu a svými čtyřmi gramy cukru v jednom litru se řadí mezi vína suchá. Barva vína je středně rubínová, aroma připomíná drobné ovoce, jahody, třešně a maliny. Chuť je svěží a vytříbená, víno je ideálním doplňkem k bílým masům a výraznějším rybím pokrmům. Ruční sklizeň hroznů pro výrobu Bardolina probíhá na konci září a začátkem října.

Dalším představitelem červeného vína z vinařství ROCCA SVEVA je **GARDA CABERNET SAUVIGNON DOC**. Je jednodruhé, o jaký typ hroznů se jedná napovídá jeho název. Jedná se o ročník 2012, surovina pro jeho výrobu je získávána z vinic v okolí městeček Mezzane a Illasi, oblast Verona. Obsah alkoholu je 13 % a se zbytkovým cukrem 5 g/l se jedná stále o víno suché. Jeho barva je intenzivní, červená s purpurovým nádechem, v dlouhém intenzivním aroma lze nalézt ovocné tóny připomínající ostružiny a maliny. Chuť je plná s nádechem lékořice a vanilky. Vhodné je servírovat toto víno k červeným masům nebo výrazným sýrům při teplotě 16–18 °C. Ruční sběr hroznů probíhá koncem září. Samotné víno zraje minimálně jeden rok v sudech o standardním objemu 225 l.

Nakonec následují tři červená vína od společnosti TENUTA MARCATI. Pocházejí ze slavné vinařské oblasti táhnoucí se na sever od Verony, z Valpolicelli. Jedná se o vína, která patří v Itálii vedle Barola z Piemontu a toskánských vín z Montepulciano a Montalcina do trojice nejuznávanějších. Vína z Valpolicelli, která tvoří ze 70 % odrůda Corvina a z 30 % Rondinella, jsou na trh dodávány standardně ve třech úrovních. Základní, **VALPOLICELLA SUPERIORE** je v našem případě vyrobeno z hroznů ročníku 2011. Obsahuje 13 % alkoholu a jeho barva je intenzivní, rubínová. Aroma ovocné, lehce kořeněné se specifickým nádechem hořkých mandlí, chuť dlouhotrvající, harmonická. Víno výborně doprovází pečené úpravy masa, zvěřinu nebo výrazné zrající sýry. Sběr hroznů probíhá koncem září a začátkem října, víno zraje 10 měsíců v dubových sudech. Ideální servírovací teplota je 18 °C.

Druhou úroveň těchto vín tvoří **VOLPOLICELLA RIPASO**. Náš ročník 2012 obsahuje 13,5 % alkoholu, jeho barva je opět výrazná, rubínová. Aroma ovocné s nádechem třešní a švestek, chuť dlouhotrvající, harmonická a intenzivní. Oproti vínům Superiore působí ještě plnějším dojmem. Doporučuje se servírovat k červeným masům, zvěřině a tvrdým sýrům při teplotě 18 °C. Hrozny se sklízí koncem září a začátkem října, víno zraje 18 měsíců v dubových sudech.

Třetí, nejprestižnější úroveň představuje **AMARONE DELLA VALPOLICELLA**. Jedná se o naprosto jedinečné víno, v našem případě ročníku 2011. Obsah alkoholu je 15 %, barva těžká, rubínová mnohdy až rudá. Víno je charakteristické velmi výrazným aroma a příjemnou sametovou, velmi bohatou a plnou chutí. Servíruje se k výrazným pokrmům, zvěřině a tvrdým sýrům, excelentní je v kombinaci s parmezánem. Podává se v kulatých sklenkách většího objemu při teplotě 20 °C. Hrozny pro výrobu vína úrovně AMARONE pocházejí z pozdních sběrů a dále se ještě 90–120 dní před zpracováním vysoušejí. Víno následně zraje 36 měsíců v dubových sudech a dále přibližně jeden rok v láhvích.

Pro dokonalé vychutnání kvalitních vín z oblasti Valpolicella je důležité ponechat vínům před konzumací dostatečný čas na oxyličení. Je vhodné je otevřít několik hodin před vlastní spotřebou, u úrovně Ripaso a Amarone je to nutností. Pro zajištění dokonalého oxyličení je vhodná i jejich dekantace.